

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25.02.2009, sp. zn. 8 Tdo 157/2009, ECLI:CZ:NS:2009:8.TDO.157.2009.1

Číslo: 27/2010

Právní věta: V případě, kdy soud shledá, že skutek, pro který se řízení vede, není trestným činem, ale mohl by být příslušnému orgánu postoupen jako přestupek [§ 171 odst. 1, § 222 odst. 2, § 257 odst. 1 písm. b), § 314c odst. 1 písm. a) tr. ř.], a zkoumá, zda lze předmětný skutek jako přestupek projednat (viz č. III/1964 Sb.rozh. tr., str. 41 a 42, č. 68/1980 Sb. rozh. tr.), musí posoudit, zda ve smyslu § 20 odst. 2 zák. č. 200/1990 Sb., ve znění pozdějších předpisů, nedošlo k jeho promlčení. Do běhu promlčecí jednoleté lhůty (§ 20 odst. 1 zák. č. 200/1990 Sb.) nezapočítává dobu, po kterou bylo pro týž skutek vedeno trestní řízení (§ 12 odst. 10 tr. ř.), jež počíná sepsáním záznamu o zahájení úkonů trestního řízení policejním orgánem podle § 158 odst. 3 tr. ř.; a nikoli okamžikem zahájení trestního stíhání podle § 160 odst. 1 tr. ř. nebo podle § 314b odst. 1 tr. ř.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 25.02.2009

Spisová značka: 8 Tdo 157/2009

Číslo rozhodnutí: 27

Číslo sešitu: 5-6

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Postoupení věci jinému orgánu

Předpisy: § 12 odst. 10 tr. ř.
§ 20 odst. 2 předpisu č. 200/1990Sb.
§ 222 odst. 1 tr. ř.
§ 257 odst. 1 písm. b) tr. ř.

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Nejvyšší soud k dovolání nejvyšší státní zástupkyně, které podala v neprospěch obviněného R. Š., zrušil rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 30. 9. 2008, sp. zn. 6 To 366/2008, který rozhodl jako soud odvolací v trestní věci vedené u Obvodního soudu pro Prahu 10 pod sp. zn. 4 T 38/2008, a podle § 265l odst. 1 tr. ř. Městskému soudu v Praze přikázal, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

Z o d ů v o d n ě n í :

Rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 10 ze dne 17. 6. 2008, sp. zn. 4 T 38/2008, byl obviněný R. Š., v řízení proti uprchlému (§ 302 a násl. tr. ř.), uznán vinným trestným činem krádeže podle § 247 odst. 1 písm. e) tr. zák., kterého se podle popsanych skutkových zjištění dopustil tím, že dne 23. 1.

2006 v přesně nezjištěné době v P., kde pracoval jako brigádník, odcizil ve skladu nářadí, a to kombinované kladivo zn. Bosch v hodnotě 3000 Kč ke škodě P. T. a 1 černý plastový kufr v hodnotě 300 Kč, 1 sika kleště v hodnotě 100 Kč, 1 zkoušečku napětí v hodnotě 300 Kč, 8 šroubováků v hodnotě 240 Kč, 1 štípací kleště v hodnotě 200 Kč, 2 zapojovací kleště v hodnotě 300 Kč, 1 holící nůž zn. Jokari v hodnotě 200 Kč, 1 izolovací kleště zn. Knipex v hodnotě 300 Kč, čímž poškozenému P. M. způsobil škodu ve výši 1940 Kč a tohoto jednání se dopustil, ačkoliv byl rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 5 ze dne 7. 10. 2005, sp. zn. 38 T 205/2005, odsouzen pro trestný čin krádeže podle § 247 odst. 1 písm. a) tr. zák. k podmíněnému trestu odnětí svobody v trvání 6 měsíců se zkušební dobou v trvání 18 měsíců.

Za tento trestný čin byl obviněný podle § 247 odst. 1 tr. zák. odsouzen k trestu odnětí svobody v trvání 2 měsíce, pro jehož výkon byl podle § 39a odst. 2 písm. b) tr. zák. zařazen do věznice s dozorem. Současně bylo rozhodnuto o náhradě škody.

Proti tomuto rozsudku podal za uprchlého obviněného obhájce JUDr. T. H. odvolání, o němž rozhodl Městský soud v Praze jako soud odvolací rozsudkem ze dne 30. 9. 2008, sp. zn. 6 To 366/2008, tak, že podle § 258 odst. 1 písm. b), d) tr. ř. napadený rozsudek v celém rozsahu zrušil a podle § 259 odst. 3 písm. b) tr. ř. znovu rozhodl tak, že obviněného podle § 226 písm. b) tr. ř. obžaloby zprostil, protože popsaný skutek není trestným činem.

Tento rozsudek odvolacího soudu napadla nejvyšší státní zástupkyně dovoláním, které opřela o dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. V jeho odůvodnění poukázala na to, že odvolací soud nepochybil, jestliže shledal, že skutek, který byl obviněnému kladen za vinu, není trestným činem. Nejvyšší státní zástupkyně se rovněž ztotožnila i s tím, že za těchto okolností jednání obviněného mohlo být posouzeno pouze jako přešůpek proti majetku podle § 50 odst. 1 zák. č. 200/1990 Sb. Dovolatelka však projevila zásadní nesouhlas s tím, pokud soud druhého stupně dospěl k závěru, že nebylo možné uvedený skutek postoupit příslušnému orgánu k projednání jako přešůpek proto, že došlo k jeho promlčení. V této souvislosti poukázala na ustanovení § 20 odst. 1, 2 zák. č. 200/1990 Sb., o přešůpcích, ve znění pozdějších právních předpisů (dále jen „zák. č. 200/1990 Sb.“), podle něhož nelze přešůpek projednat, uplynul-li od jeho spáchání jeden rok, když do běhu uvedené lhůty se nezapočítává doba, po kterou se pro tentýž skutek vedlo trestní řízení podle zvláštního předpisu. Zdůraznila, že zmíněným zvláštním právním předpisem se rozumí trestní řád, který v ustanovení § 12 odst. 10 tr. ř. vymezuje, že trestním řízením se rozumí řízení podle trestního řádu. Doba vedení trestního řízení začíná nejčastěji dnem, kdy je policejním orgánem sepsán záznam o zahájení úkonu trestního řízení. Poukázala na to, že tomu tak bylo i v daném případě, neboť dne 23. 1. 2006 sepsal policejní orgán místního oddělení H. M. – P., pod sp. zn. ORIV-218-1/MO 22-TČ-2006 záznam o zahájení úkonů trestního řízení ve věci podezření ze spáchání trestného činu krádeže podle § 247 odst. 1 písm. a) tr. zák., jehož se měl dopustit neznámý pachatel. Jestliže již dne 23. 1. 2006 bylo zahájeno trestní řízení pro tentýž skutek, pro který byl následně obviněný stíhán, a bylo vedeno bez přerušování až do dne 30. 9. 2008, kdy odvolací soud podle § 226 písm. b) tr. ř. obviněného zprostil obžaloby, byl běh promlčecí doby podle § 20 odst. 1 zák. č. 200/1990 Sb., po tuto dobu přerušován. Z těchto důvodů v době vyhlášení napadeného rozhodnutí nemohl být přešůpek, který by mohl být v projednávaném činu shledáván, promlčen. Soud druhého stupně nesprávně dobu stavění běhu promlčecí lhůty omezil pouze na trestní stíhání, ačkoli tato běží po celé trestní řízení. Závěr odvolacího soudu, že byl přešůpek promlčen, byl učiněn na základě nesprávné právní úvahy.

S ohledem na vznesené výhrady nejvyšší státní zástupkyně navrhla, aby Nejvyšší soud napadený rozsudek zrušil a soudu druhého stupně věc vrátil k novému projednání a rozhodnutí.

Opis dovolání nejvyšší státní zástupkyně byl v souladu s § 265h odst. 2 tr. ř. doručen obhájci zastupujícího uprchlého obviněného k případnému vyjádření, avšak Nejvyšší soud do dne konání

neveřejného zasedání jeho písemné stanovisko neobdržel.

Nejvyšší soud jako soud dovolací nejprve shledal, že dovolání nejvyšší státní zástupkyně je přípustné podle § 265a odst. 1, 2 písm. a) tr. ř., bylo podáno osobou oprávněnou podle § 265d odst. 1 písm. a) tr. ř., v zákonné lhůtě a na místě, kde lze podání učinit (§ 265e odst. 1, 2 tr. ř.).

Vzhledem k tomu, že dovolatelka dovolání opřela o důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., z jehož podnětu je možné dovolání podat, jestliže rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení skutku nebo jiném nesprávném hmotně právním posouzení, a se zřetelem na to, že dovolání lze podat pouze z důvodů taxativně vymezených v § 265b tr. ř., jejichž existence je zároveň podmínkou pro provedení přezkumu dovolacím soudem, Nejvyšší soud zkoumal, zda v dovolání uplatněné argumenty s označeným dovolacím důvodem korespondují. Podstatou námitky dovolatelky je to, že odvolací soud nesprávně vyložil dikci ustanovení § 20 odst. 2 zák. č. 200/1990 Sb., o stavění běhu promlčecí lhůty u přestupku, což je otázka podřaditelná pod „jiné nesprávné hmotně právní posouzení“, jímž se rozumí zhodnocení otázky, která nespočívá přímo v právní kvalifikaci skutku, ale v právním posouzení jiné skutkové okolnosti mající význam z hlediska hmotného práva.

Na základě těchto kritérií Nejvyšší soud shledal, že námitky obsažené v dovolání nejvyšší státní zástupkyně souhlasí s deklarovaným dovolacím důvodem, tudíž mohl ve vztahu k nim, když neshledal důvody pro odmítnutí dovolání ve smyslu § 265i odst. 3 tr. ř., přezkoumat zákonnost a odůvodněnost těch výroků rozhodnutí, proti nimž bylo dovolání podáno, v rozsahu a z důvodů uvedených v dovolání, jakož i řízení napadené části rozhodnutí předcházející.

Podle odůvodnění rozsudku soudu druhého stupně byl obviněný R. Š. zproštěn obžaloby podle § 226 písm. b) tr. ř. proto, že čin, pro který byla obžaloba podána, nelze kvalifikovat jako trestný čin krádeže podle § 247 odst. 1 písm. e) tr. zák., a nelze jej ve smyslu § 257 odst. 1 tr. ř. ani postoupit jinému orgánu k projednání jako přestupek proti majetku podle § 50 odst. 1 zák. č. 200/1999 Sb., který by bylo možné v tomto činu spatřovat. Pro tento závěr odvolací soud vycházel z úvahy, že uvedený přestupek byl ve smyslu § 20 odst. 2 zák. č. 200/1990 Sb., promlčen, což dovodil z toho, že i když byly ve věci záznamem ze dne 23. 1. 2006 zahájeny úkony trestního řízení podle § 158 odst. 3 tr. ř., od této skutečnosti nelze odvíjet běh promlčecí doby přestupku, ale je nutné vycházet z okamžiku, kdy bylo ve věci zahájeno trestní stíhání ve smyslu § 160 odst. 1 tr. ř. Na základě této úvahy, když odvolací soud zjistil, že obviněnému bylo podle § 160 odst. 1 tr. ř. obvinění sděleno až dne 14. 2. 2008, dospěl k závěru, že od doby, kdy ke skutku dne 23. 1. 2006 došlo, uplynula dnem 23. 1. 2007 doba delší než jeden rok, a tudíž shledal, že uvedený skutek jako přestupek již projednat nelze, protože byl promlčen podle § 20 odst. 2 zák. č. 200/1990 Sb.

K tomuto postupu odvolacího soudu považuje Nejvyšší soud za nutné nejprve uvést, že odvolací soud v souladu se zákonem shledal, že v předmětném skutku nelze spatřovat trestný čin krádeže podle § 247 odst. 1 písm. e) tr. zák., protože bylo prokázáno, že způsobená škoda nedosahuje částky 5000 Kč jako minimální hranice škody nepatrné, a znak, že obviněný by byl v posledních třech letech odsouzen, nebyl naplněn. V této souvislosti je správná úvaha odvolacího soudu, že rozhodnutím Obvodního soudu pro Prahu 5 ze dne 7. 10. 2005, sp. zn. 38 T 205/2005, od něhož byl uvedený znak dovozován, byl trestní příkaz vydaný sice dne 7. 10. 2005, ale obviněnému doručený dne 13. 7. 2006. Nemohl tudíž zakládat požadovaný znak zpětnosti podle § 247 odst. 1 písm. e) tr. zák., neboť nabyl právní moci až poté, co se již obviněný projednávaného činu dne 23. 1. 2006 dopustil.

Při správnosti tohoto zjištění však odvolací soud pochybil, jestliže dospěl k závěru, že nemůže uvedený skutek podle § 257 odst. 1 písm. b) tr. ř. postoupit příslušnému orgánu jako přestupek, protože byl promlčen, a obviněného obžaloby zprostil.

Z obsahu spisu projednávané věci plyne, že dne 23. 1. 2006 sepsal policejní orgán místního oddělení

H. M. - P., pod sp. zn. ORIV-218-1/MO 22-TČ-2006, záznam o zahájení úkonů trestního řízení ve věci podezření ze spáchání trestného činu krádeže podle § 247 odst. 1 písm. a) tr. zák., jehož se měl dopustit neznámý pachatel. Poté následovaly další úkony, které byly v rámci tohoto trestního řízení činěny. Lze zejména poukázat na protokol o ohledání místa činu ze dne 23. 1. 2006, úřední záznamy s poškozenými M. ze dne 23. 1. 2006, Č. ze dne 26. 5. 2006, a T. ze dne 30. 6. 2006, kdy byla konána i rekognice. Nutné je uvést, že po celou dobu takto vedeného trestního řízení až do současné doby není pobyt obviněného, po němž bylo od 26. 4. 2006 pátráno, znám, a v důsledku toho se i nyní stále vede řízení proti uprchlému (§ 302 tr. ř.). Trestní stíhání bylo zahájeno usnesením o sdělení obvinění, jež bylo obhájci obviněného doručeno dne 14. 2. 2008.

Podle § 257 odst. 1 písm. b) tr. ř. odvolací soud napadený rozsudek nebo jeho část zruší a v rozsahu zrušení věc postoupí jinému orgánu, měl-li tak učinit již soud prvního stupně, který tak podle § 222 odst. 2 tr. ř. postupuje tehdy, když shledá, že nejde o trestný čin, avšak zažalovaný skutek by mohl být jiným orgánem posouzen jako přestupek nebo kárné provinění, o nichž je tento orgán příslušný rozhodovat (k tomu viz č. 6/1965 Sb. rozh. tr.). Z hlediska ustálené judikatury je též nutné zmínit, že postoupení věci jinému orgánu příslušnému rozhodovat o přestupku [§ 171 odst. 1, § 222 odst. 2, § 257 odst. 1 písm. b) tr. ř.], je vázáno na posouzení, zda od jeho spáchání neuplynula doba jednoho roku, tedy zda nebyl promlčen (srov. č. 68/1980 Sb. tr. rozh.).

S ohledem na to, že v daném případě by přicházelo do úvahy posouzení skutku jako přestupku proti majetku podle § 50 zák. č. 200/1990 Sb., bylo nutné otázkou, zda nedošlo v době, kdy má být postoupen, k jeho promlčení, zkoumat se zřetelem na podmínky vyjádřené v ustanovení § 20 zák. č. 200/1990 Sb.

Podle § 20 odst. 1 zák. č. 200/1990 Sb. platí, že přestupek nelze projednat, uplynul-li od jeho spáchání jeden rok; nelze jej též projednat, popřípadě uloženou sankci nebo její zbytek vykonat, vztahuje-li se na přestupek amnestie. Podle § 20 odst. 2 zák. č. 200/1990 Sb. se do běhu uvedené lhůty nezapočítává doba, po kterou se pro tentýž skutek vedlo trestní řízení podle zvláštního právního předpisu. V daném případě, vzhledem k tomu, že se jedná o dospělého pachatele, je tímto zvláštním předpisem trestní řád (pokud by byl pachatel mladistvým, pak by přicházel do úvahy i zákon č. 218/2003 Sb., o soudnictví ve věch mládeže, ve znění dalších změn a doplňků).

Z dikce ustanovení § 20 odst. 2 zák. č. 200/1990 Sb. nepochybně plyne, že stavění běhu promlčecí doby je vázáno na „vedení trestního řízení“.

Trestní řízení je vymezeno v ustanovení § 12 odst. 10 tr. ř. tak, že se jím rozumí řízení podle trestního řádu. Je jím tedy chápáno řízení v jeho nejširším smyslu označující veškerý proces upravený trestním řádem. Toto řízení ve smyslu § 158 odst. 3 tr. ř. začíná buď sepsáním záznamu o zahájení úkonů trestního řízení nebo provedením neodkladných a neopakovatelných úkonů, které mu bezprostředně předcházejí. Toto řízení však obecně nekončí právní mocí meritorního rozhodnutí, ale byl-li obviněný uznán vinným, zahrnuje též další řízení jako např. i řízení vykonávací (§ 315 až § 362), řízení o dovolání (§ 265a až § 265s), o stížnosti pro porušení zákona (§ 266 až § 276) atd. Pokud však bylo vydáno rozhodnutí např. o zproštění obžaloby nebo zastavení řízení, končí trestní řízení právní mocí tohoto rozhodnutí.

Z těchto důvodů, když soud shledá, že skutek není trestným činem, ale mohl by být příslušnému orgánu postoupen jako přestupek [§ 171 odst. 1, § 222 odst. 2, § 257 odst. 1 písm. b) tr. ř.], a zkoumá, zda ho lze jako přestupek projednat (viz rozhodnutí č. III/1964, s. 41 a 42, č. 68/1980), musí posoudit, zda ve smyslu § 20 odst. 2 zák. č. 200/1990 Sb., nedošlo k jeho promlčení. Do běhu promlčecí jednoleté doby (§ 20 odst. 1 zák. č. 200/1990 Sb.) se nezapočítává doba, po kterou bylo pro týž skutek vedeno trestní řízení (§ 12 odst. 10 tr. ř.), jež počíná sepsáním záznamu o zahájení úkonů trestního řízení policejním orgánem podle § 158 odst. 3 tr. ř. tj. trestní řízení v uvedeném širším

pojmu (k tomu obdobně srov. též rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 1. 2007, sp. zn. 6 As 56/2004). Není jím proto trestní stíhání, které představuje užší úsek tohoto řízení, jenž počíná sdělením obvinění podle § 160 odst. 1 tr. ř., s nímž jsou spojovány účinky vůči osobě, proti níž se toto řízení vede.

Takto vymezené právní úvahy svědčí o tom, že v přezkoumávané věci, v níž se řízení vede již ode dne 23. 1. 2006, kdy byl Policií České republiky sepsán záznam o zahájení úkonů trestního řízení, byl běh promlčecí jednoleté doby při posuzování předmětného skutku jako přestupku, ve smyslu § 20 odst. 2 zák. č. 200/1990 Sb., přerušen po dobu od 23. 1. 2006 do 30. 9. 2008, kdy nabylo právní moci nyní přezkoumávané rozhodnutí odvolacího soudu.

Vzhledem k tomu, že odvolací soud pochybil, když vycházel z nesprávné úvahy, že uvedený čin nemůže být postoupen k projednání jako přestupek, protože byl před zahájením trestního stíhání již od 23. 1. 2007 promlčen, Nejvyšší soud rozhodl tak, že podle § 265k odst. 1 tr. ř. rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 30. 9. 2008, sp. zn. 6 To 366/2008, zrušil, jakož i další rozhodnutí na zrušené rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu a podle § 265l odst. 1 tr. ř. Městskému soudu v Praze přikázal, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

Na odvolacím soudu tak bude, aby s co největším urychlením ve věci v souladu se shora vyslovenými názory Nejvyššího soudu o věci znovu rozhodl. Je vhodné jen připomenout, že promlčecí doba v této věci ve vztahu k přestupku, jenž lze v činu, pro který se řízení vede, spatřovat, začala běžet až ode dne 1. 10. 2008 a běžela až do dne 25. 2. 2009, kdy Nejvyšší soud ve věci tímto rozhodnutím rozsudek soudu druhého stupně zrušil, čímž znovu nastal okamžik, který staví běh promlčecí doby. Odvolacímu soudu proto nic nebrání, aby věc podle § 257 odst. 1 písm. b) tr. ř. příslušnému orgánu postoupil.